

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi J.D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 9 sierpnia 2002 r., w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "G."

o wydanie lokalu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 sierpnia 2013 r.,

- 1) odrzuca skargę**
- 2) oddala wniosek adwokata A. G. o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce.**

Uzasadnienie

Powódka J. D. w skardze z dnia 24 września 2012 r. wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 9 sierpnia 2002 r., I ACa .../02, oddalającego apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 stycznia 2002 r., którym oddalono powództwo przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „G.” o nakazanie przydzielenia i wydania mieszkania typu M-6 położonego przy ul. J. 2/3, o pow. 84 m², na warunkach własnościowego prawa do lokalu.

W skardze, wniesionej na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c., powódka wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku w całości twierdząc, że nie wniosła skargi kasacyjnej od zaskarżonego wyroku, bowiem nie została pouczona, że przysługuje jej taki środek, chociaż nie była reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, a zaskarżony wyrok godzi w jej konstytucyjne prawo do ochrony własności. Jako podstawę skargi wskazała naruszenie art. 234 w zw. z art. 237 prawa spółdzielczego oraz art. 19 ust. 1 w zw. z art. 20 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, niezgodność z art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP, a uprawdopodobniając wyrządzenie szkody przez jego wydanie podała, że utraciła sporny lokal o wartości 800.000 zł. Adwokat reprezentujący powódkę, ustanowiony z urzędu, wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej jako nieopłaconych w całości ani w części według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Dopuszczalność skargi w aspekcie zachowania terminu do jej wniesienia nie budziła wątpliwości w świetle art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. Nr 155, poz. 1037), zgodnie z którym od orzeczeń, które uprawomocniły się w okresie od dnia 17 października 1997 r. do dnia 1 września 2004 r., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem może być wniesiona w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie tej ustawy, tj. od dnia 25 września 2010 r. Skarga podlega jednak odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. bowiem nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. W myśl

tego przepisu w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku może żądać także strona, która nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że możliwa jest zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., występuje m.in. wtedy, gdy strona nie wniosła przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113). W sprawie niniejszej istnienie wyjątkowego wypadku przewidzianego w art. 424¹ § 2 k.p.c. powódka motywowała błędnym zaniechaniem pouczenia jej, że od zaskarżonego wyroku przysługiwała skarga kasacyjna, które powinno mieć miejsce w sytuacji, gdy nie była reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym. Twierdzenie to nie odpowiada prawdzie. Z treści protokołu rozprawy przed Sądem Apelacyjnym, która odbyła się w dniu 9 sierpnia 2002 r. i na której powódka stawała osobiście, wyraźnie wynika, że po ogłoszeniu zaskarżonego wyroku przewodniczący pouczył powódkę o sposobie i terminie wniesienia kasacji od zaskarżonego wyroku. Z tego względu okoliczność podana przez powódkę nie może usprawiedliwiać przyjęcia, że w sprawie istnieje wyjątkowy wypadek przewidziany w art. 424¹ § 2 k.p.c., a brak wskazania jakichkolwiek innych okoliczności, które mogłyby prowadzić do odmiennej oceny.

Nie sposób ponadto przyjąć, aby skarga spełniła wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczące uprawdopodobnienia szkody wynikłej z wydania zaskarżonego wyroku. Powódka w skardze podała, że przez wydanie zaskarżonego wyroku utraciła sporny lokal o wartości 800.000 zł., nie wskazała jednak w jaki sposób wysokość szkody została wyliczona ani nie określiła na czym miałyby polegać związek przyczynowo – skutkowy (art. 361 k.c.) pomiędzy wydaniem zaskarżonego wyroku, a doznaną szkodą, biorąc pod uwagę ustalenia przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku, którymi Sąd Najwyższy w sprawie ze skargi jest związany (art. 398¹³ § 2 in fine w zw. z art. 424¹² k.p.c.). Wynika

z nich wprost, że wkład budowlany przypadający na sporny lokal w ostatecznym wyniku uzgodnień nie został przez powódkę uiszczony – wpłacona przez nią z opóźnieniem kwota została odebrana, a powódka popierała działania córki o przydział innego lokalu, w którym zamieszkała jako domownik członka spółdzielni. Uiszczono jedynie wkład budowlany przypadający na lokal przydzielony córce powódki, która uzyskała związane z tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz.141).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Stwierdzając, że skarga oparta została na twierdzeniu nie odpowiadającym prawdziwemu stanowi rzeczy, świadczącemu o nieznanomości akt sprawy, a niezachowanie jej wymogu dotyczącego uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody jest zaniedbaniem Sąd Najwyższy uznał, że działania pełnomocnika były nieprofesjonalne i nie stanowiły "udzielenia pomocy prawnej" w rozumieniu § 19-21 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst Dz. U. z 2013, poz. 461), za którą koszty ponosi Skarb Państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., II CNP 67/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41). Mając powyższe na względzie oddalono wniosek pełnomocnika o przyznanie wynagrodzenia.